

Arctotheca calendula

Nomenclatuur en etymologie

De botanische naam *Arctotheca calendula* is samengesteld uit het Griekse 'arktos', wat 'beer' betekent, en 'theke', wat 'doos' of 'omhulsel' betekent. Deze naam verwijst naar de harige vruchtomhulsels van sommige soorten binnen het geslacht. De soortnaam *calendula* is afgeleid van het Latijnse woord 'kalendae', dat 'de eerste dag van de maand' betekent, wat mogelijk duidt op de langdurige of herhaaldelijke bloei, net als bij de bekende goudsbloem (*Calendula officinalis*), waarmee deze plant qua bloemvorm en bloeikarakter overeenkomsten vertoont.

Taxonomie

De taxonomische classificatie van *Arctotheca calendula* is als volgt:

- Rijk: Plantae
- Orde: Asterales
- Familie: Asteraceae
- Geslacht: *Arctotheca*
- Soort: *Arctotheca calendula*

Foto: Piet Kok

Synoniemen

Een bekend synoniem voor *Arctotheca calendula* is *Arctotis calendula*, een oudere naam die soms nog voorkomt in tuinliteratuur. Daarnaast wordt de plant in Australië vaak aangeduid met de naam 'Capeweed', hoewel dit een volksnaam is en niet officieel botanisch.

Variëteiten en cultivars

Hoewel *Arctotheca calendula* zelf weinig botanisch erkende variëteiten kent, zijn er enkele cultivars en regionale vormen in de omloop, vaak geselecteerd op bloemkleur of groeiwijze.

- *Arctotheca calendula* 'Radiata' – een vorm met bijzonder opvallende, diepgеле bloemen met een donkere centrale vlek, vaak gebruikt in droogtetolerante gazons en bermbeplanting
- *Arctotheca calendula* 'Green Carpet' – laagblijvende, sterk kruipende vorm die snel een dichte mat vormt, ideaal als bodembedekker
- *Arctotheca calendula* 'Sunburst' – cultivar met helder goudgele bloemen met een intens zwart hart, zeer bloeirijk en gebruikt in droogtebestendige tuinen
- *Arctotheca calendula* 'Prostrate Form' – een sterke, platgroeierende vorm die veel wordt toegepast in erosiecontrole op droge hellingen
- *Arctotheca calendula* 'Compact Gold' – compacte plant met rijkbloeiende gele bloemen, geschikt voor potten en kleine perken

Familie

Arctotheca calendula behoort tot de familie Asteraceae, ook wel samengesteldbloemigen of composieten genoemd. Deze familie is een van de grootste plantenfamilies ter wereld en wordt gekenmerkt door bloemhoofdjes die bestaan uit vele kleine buis- en straalbloemen die samen één schijnbloem vormen.

Hoogte

De plant blijft doorgaans laag, met een hoogte van 10 tot 20 centimeter. De kruipende stengels kunnen zich echter meters ver uitstrekken, waardoor de plant grote oppervlakken kan bedekken.

Bloemkleur

De bloemen zijn heldergeel met vaak een donkere vlek of ring aan de basis van de bloemblaadjes. Bij sommige cultivars is deze ring zeer uitgesproken en bijna zwart, wat een sterk contrast vormt met de gele kroonbladen.

Bladkleur

De bladeren zijn groen aan de bovenzijde en witviltig aan de onderzijde. Ze zijn gelobd tot diep ingesneden en voelen ruw of zacht behaard aan, wat bijdraagt aan de droogtetolerantie van de plant.

Bloeiperiode

De bloeiperiode loopt van de lente tot in de herfst. In gematigde klimaten kan *Arctotheca calendula* bijna het hele jaar door bloeien, vooral in kuststreken met milde winters.

Standplaats

De ideale standplaats is een zonnige locatie met goed doorlatende grond. De plant verdraagt droogte, hitte, zout en arme bodems en wordt vaak toegepast in droge borders, rotstuinen, bermen en als gazonvervanger. In voedselrijke, vochtige bodems groeit de plant snel maar verliest soms zijn compactheid.

Herkomst

Arctotheca calendula is oorspronkelijk afkomstig uit Zuid-Afrika, waar het voorkomt op open, zonnige graslanden en duingebieden. De soort is geïntroduceerd in onder andere Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Europa, waar hij zich heeft gevestigd als verwilderde of invasieve soort.

Soort gewas

Het is een overblijvende, laagblijvende vaste plant met kruipende groei. In koudere gebieden wordt hij als eenjarige geteeld of in de winter beschermd. De plant wordt ook wel beschouwd als een halfwintergroene bodembedekker.

Vermeerderingswijze

Vermeerdering gebeurt meestal vegetatief via wortelende stengelstukken, die gemakkelijk uitlopers vormen. Ook kan de plant uit zaad worden opgekweekt, vooral in gebieden met zachte winters. Zelfzaaiing komt regelmatig voor in geschikte omstandigheden.

Klimaatzone (USDA-zones)

Arctotheca calendula is geschikt voor USDA-zones 8 tot en met 11. De plant kan lichte vorst verdragen, maar bij aanhoudende kou sterft hij bovengronds af of overleeft hij niet zonder bescherming.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Insecten

De bloemen trekken bijen, vliegen en andere insecten aan die zich voeden met nectar en stuifmeel. De plant speelt zo een bescheiden rol in de voedselvoorziening van bestuivende insecten, vooral in stedelijke of verstoorde habitats waar andere bloeiende planten ontbreken.

Bronvermelding

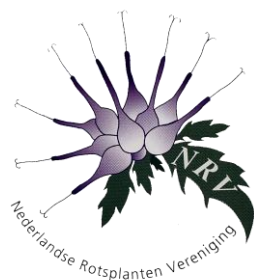
<https://www.cabi.org/isc/datasheet/5796>

https://www.anbg.gov.au/cgi-bin/apni?TAXON_NAME=Arctotheca+calendula

<https://www.calflora.org/app/taxon?crn=743>

<https://www.florabase.dpaw.wa.gov.au/browse/profile/13991>

<https://www.missouribotanicalgarden.org/PlantFinder/PlantFinderDetails.aspx?kempercode=a210>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur	<i>Arctotheca</i> = harig vruchtomhulsel; <i>calendula</i> = verwijzing naar lange bloei
Taxonomie	Plantae, Tracheophyta, Angiospermae, Eudicots, Asterales, Asteraceae, <i>Arctotheca</i> , <i>calendula</i>
Synoniemen	<i>Arctotis calendula</i> , 'Capeweed'
Variëteiten en cultivars	'Radiata', 'Green Carpet', 'Sunburst', 'Prostrate Form', 'Compact Gold'
Familie	Asteraceae
Hoogte	10–20 cm
Bloemkleur	Heldergeel met vaak donkere hartvlek
Bladkleur	Groen boven, witviltig onder, gelobd
Bloeiperiode	Lente tot herfst, soms jaarrond in zachte klimaten
Standplaats	Zon, goed doorlatende droge grond, verdraagt hitte en zout
Herkomst	Zuid-Afrika
Soort gewas	Vaste plant, bodembedekker, kruipend
Vermeerderingswijze	Worteluitlopers, zaad
Klimaatzone (USDA)	Zone 8–11
Insecten	Bezocht door bijen en andere nectarzoekende insecten

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>